

Dr. Vildan PEKSÖZ

**TAŞINMAZLARIN CEBRÎ SATIŞINDA
ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAKLARI**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024**

Ekim 2024

ISBN: 978-625-6134-42-3

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Oğluma...

ÖN SÖZ

“*Taşınmazların Cebrî Satışında Üçüncü Kişilerin Aynî Hakları*” konusunu, kıymetli hocalarım Prof. Dr. Halil Akkanat ve Prof. Dr. Murat Atalı, doçentlik tez çalışması olarak önerdiğinde çok heyecanlanmışım. Bu heyecanımı, konu üzerinde çalışmanın türlü zorluklarına rağmen, çalışma boyunca hissettiğimi ifade etmek isterim. Halil hocamın desteğini, doktora tez danışmanım olduğu günden beri her daim hissettim. Hocama, çalışmamı okuduğu ve değerlendirmeleriyle düşüncelerimi geliştirmemi sağladığı için çok teşekkür ederim. Murat hocamın asistanı olmak, benim için alınabilecek en üst akademik ünvanıdır. Çalışmamı değerlendirdiği, tezin olgunlaşmasına katkı sağladığı ve bir ön söze sığdıramayacağım birçok şey için hocama teşekkür ederim.

Çalışmanın yabancı hukuk araştırma kısmı, Prof. Dr. Jan Felix Hoffmann’ın desteğiyle Freiburg Albert Ludwigs Üniversitesi ve Basel Üniversitesi kütüphanelerinde yapılmıştır. Sayın Prof. Dr. Hoffmann’a ve evrak işlerimi titizlikle takip eden sekreteri Victoria Marini’ye teşekkürlerimi sunarım. Basel Üniversitesi kütüphanelerinin güler yüzlü çalışanlarına da bu vesileyle teşekkür etmek isterim. Yurt dışında araştırma yapmama 2219 Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı kapsamında altı ay süreyle destek veren Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK) teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarımı hazırladığım süreçte, ihtiyaç duyduğum kaynaklara erişim desteği veren değerli hocam Doç. Dr. Efe Dİrenisa’ya müteşekkirim. Emine Aslı Küçükaydın dostun ötesinde, bilimsel donanımı ile her daim destekçim olmuştur. Aslı’ya akademik bakış açısı ile çalışmalarımındaki düşüncelerimi şekillendirmemde katkı sağladığı için teşekkür ederim. Asistanlığımızın ilk yıllarından beri birlikte geçtiğimiz aşama-

lardaki desteği için Dr. Alper Tunga Küçük'ün adını bu sayfada anmak isterim. Dr. Mikail Bora Kaplan'a çalışmamı okuduğu, akademiye ve hayata dair nosyonuyla yanımda olduğu ve en çok da kardeşliği için teşekkür ederim. Çalışmamı titizlikle okuyan, ufuk açıcı sorularıyla ve düzeltmeleriyle metnin gelişmesine katkı sağlayan kardeşim Mehmet Köle'ye ve bilimsel desteğinin yanı sıra yürekten dostluğu için Miray Altinkaya'ya teşekkür ederim. Sorularıma verdiği cevaplarla bazı meseleleri çözmeme kolaylaştıran Dr. Elif Beyza Akkanat'a ve ihtiyacım olan her anda samimi yardımları için Aziz Çelik'e de teşekkür etmeliyim.

Annem Hacer ve babam Hasan Peksöz'e, hayattaki tüm destekleri, özellikle oğlumun bakımında gösterdikleri özenle bana huzurlu bir çalışma zamanı oluşturdıkları için minnettirim. İhtiyaç duyduğum zamanlarda varlığıyla hayatımı kolaylaştıran kardeşlerim Ahmet ve (çalışmalarımı rahat bir ortamda yapabilmem için odasını benimle paylaştan) Hasibe Nur'a teşekkür ediyorum.

Kıymetli eşimin özellikle Almanya'da bulunduğumuz dönemde özverili desteği olmasaydı, elinizdeki bu çalışmayı hazırlayamazdım. Serkan'a -her teşekkür eksik kalsa da- sabrı ve emeği için yürekten teşekkür ederim. Ođlum Mustafa Selim, tez yazmanın ne demek olduğunu bilmesede tüm yoğunluğumu küçük bir çocuktan beklenmeyecek olgunlukla karşıladı. Almanya'da olduğumuz bir sabah söylediği "*Anne bugün hava soğuk kütüphaneye gitme*" sözü, bazı satırları yazarken zihnimde dolaştı. Teşekkürlerin ve ithafın en mahcubunu, senden alarak bu çalışmaya harcadığım zaman ve emek için canım oğlum sana ediyorum.

Son olarak, kitabın basımını üstlenen Filiz Kitabevine teşekkür ederim.

25 Eylül 2024

Fatih

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR XVII

GİRİŞ..... 1

BİRİNCİ BÖLÜM

TAŞINMAZLAR ÜZERİNDE AYNÎ HAK KAZANIMINA VE TAŞINMAZLARIN CEBRÎ SATIŞINA İLİŞKİN GENEL ESASLAR

§1. TAŞINMAZ KAVRAMI, AYNÎ HAKLARIN TAŞINMAZ ÜZERİNDE KAZANILMASI VE ÖZELLİKLERİ	3
I. TAŞINMAZ KAVRAMI.....	3
II. TAŞINMAZ ÜZERİNDE AYNÎ HAK KAZANILMASI	5
A. Aynî Hak Kazanımında Tapu Siciline Tescilin Etkisi	5
1. Tapu Sicilinin Aleniliği.....	5
2. Tescilin Aynî Hakları Kurucu Etkisi.....	6
3. Üçüncü Kişilerin İyi Niyetle Aynî Hak Kazanımı	7
B. Aynî Hakların Sicil Dışı İktisap Edilmesi	10
III. ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAKLARI VE AYNÎ HAKLARIN ÖZELLİKLERİ	11
A. Üçüncü Kişilerin Taşınmaz Üzerindeki Aynî Hakları	11
1. Üçüncü Kişi.....	11
2. Üçüncü Kişilerin Aynî Hakları.....	13
B. Genel Olarak Aynî Hakların Cebrî Satışta Etkili Olan Özellikleri.....	16
C. Aynî Hakların Şerh Edilmiş Kişisel Haklardan Ayrılması.....	20

§2. TAŞINMAZLARIN CEBRÎ SATIŞI HAKKINDA GENEL ESASLAR	22
I. CEBRÎ SATIŞ KAVRAMI VE TÜRLERİ	22
A. Genel Olarak.....	22
B. Cebri Açık Artırma	24
1. Genel Bilgiler	24
2. Hukukî Niteliği.....	26
3. İhtiyarî Artırma ile İlişkisi.....	27
4. İhale ile Mülkiyetin Alıcıya Geçişİ	29
C. Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi (İİK m. 111/a)	31
D. Pazarlık Suretiyle Satış.....	33
II. TAŞINMAZIN ALICI ADINA TESCİLİ VE ALICIYA TESLİMİ	34
A. Mülkiyet Hakkının Alıcı Adına Tapuda Tescil Edilmesi.....	34
B. Taşınmazın Alıcıya Teslimi.....	37
1. Taşınmazın Alıcıya Teslimi İçin Satışın Kesinleşmesi Gerekliliği	37
2. Aynî Hak Sahibi Üçüncü Kişiler Bakımından İİK m. 135'in Uygulama Alanı	39
III. CEBRÎ SATIŞTA TEMEL HAKLAR VE CEBRÎ İCRAYA HÂKİM OLAN İLKELERLE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN İLİŞKİSİ	43
A. Temel Haklarla İlişkisi	43
B. Cebri İcraya Hâkim İlkelerle İlişkisi	45

İKİNCİ BÖLÜM
CÜZ'İ İCRADA CEBRÎ SATIŞ KONUSU TAŞINMAZ ÜZERİNDEKİ YÜKLER

§3. AÇIK ARTIRMA İLE SATIŞTA TAŞINMAZ ÜZERİNDEKİ YÜKLERİN DURUMU.....	47
I. AÇIK ARTIRMAYA HAZIRLIK AŞAMASINDA YÜKLERİN TESPİTİ VE ARTIRMA SONRASINDA YÜKLERİN DURUMU	47

A. Genel Olarak Mükellefiyetler Listesi	47
B. Mükellefiyetler Listesinin Hazırlanması	48
1. Mükellefiyetler Listesinin Düzenlenmesi ve İçeriği	48
2. Mükellefiyetler Listesinde Yer Alan Yüklerin Tespiti.....	55
a. Tapu Müdürlüğünün Taşınmaz Üzerindeki Mükellefiyetleri Bildirmesi	55
b. Üçüncü Kişilerin Haklarını (Mükellefiyetleri) Bildirmesi	56
c. İcra Müdürünün Kendisinin Haberdar Olduğu Yükleri Mükellefiyetler Listesine İşlemesi	58
d. İcra Müdürünün Mükellefiyetleri İnceleme Yetkisi.....	59
C. Mükellefiyetler Listesine Karşı Konulması	62
1. Mükellefiyetler Listesine İtiraz Edilmesi	62
a. Listenin Tebliğ Edilmesi ve İtiraz Süresi	62
b. Mükellefiyetler Listesine İtiraz Sebepleri	64
c. Mükellefiyetler Listesine İtirazın Ardından İcra Mahkemesindeki Yargılama	66
(1) Mükellefiyetler Listesine İtiraz Üzerine Hacizde İstihkaka İlişkin Hükümlerin Uygulanması	66
(2) İcra Mahkemesinin Takibin Devamına veya Ertelenmesine Karar Vermesi	68
(3) Mükellefiyetler Listesine İtiraz Üzerine İstihkak Davasının Açılması	71
(a) Dava Açma Süresi.....	71
(b) Davanın Tarafları	72
(c) Davanın Konusu.....	75
(d) Davada Verilen Kararın Kesin Hüküm Niteliği ...	78
i. Hacizde İstihkak Davası Bakımından.....	78
ii. Mükellefiyetler Listesine İtiraz Üzerine Açılan İstihkak Davası Bakımından.....	80
iii. Hacizde İstihkak Davası ile Mükellefiyetler Listesine İtiraz Üzerine Açılan İstihkak Davası Arasındaki İlişki.....	84
2. Mükellefiyetler Listesinin Şikâyete Konu Olması	85

a. Şikâyet Sebepleri ve Şikâyet Usûlü	85
b. Şikâyet ve İstihkak Davası Arasındaki İlişki.....	88
D. Mükellefiyetler Listesinin Kesinleşmesi	91
E. Mükellefiyetler Listesinin İşlevi	95
1. Taşınmaz Üzerindeki Yüklerin Alıcıya İntikal Etmesine ve Sona Ermesine İlişkin Sistemler	95
a. Genel Olarak Sistemler.....	95
b. Türk Hukukunda ve İsviçre Hukukunda Taşınmaz Üzerindeki Yüklerin İntikali	95
c. Alman Hukukunda Taşınmaz Üzerindeki Yüklerin İntikali	99
2. Mükellefiyetler Listesinin Tapu Sicili Hükmünde Olması	102
a. Tapu Sicili Hükmünde Olmaya Verilen Anlam	102
b. Tapu Sicilinde Kayıtlı Olup Mükellefiyetler Listesinde Yer Almayan Aynî Haklar	105
(1) Mükellefiyetler Listesinde Yer Almayan Aynî Hakların Alıcıya İntikal Edememesi	105
(2) Alıcının İyi Niyetinin Etkisi	107
(3) Aynî Hakkın Terkininin Talep Edilmesi	108
c. Tapu Sicilinde Mevcut Olmayıp Mükellefiyetler Listesinde Yer Alan Aynî Haklar.....	110
(1) Mükellefiyetler Listesinde Yer Almanın Aynî Hakkın Kurulmasını Sağlaması.....	110
(2) Aynî Hakkın Tescilinin Talep Edilmesi	112
d. Mükellefiyetler Listesinin Tapu Sicili Hükmünde Olmasına Yönelik Eleştiriler.....	112
e. Değerlendirme	115
3. Mükellefiyetler Listesinin Sıra Cetveli Hükmünde Olması	121
F. Mükellefiyetler Listesinin Kesinleşmesinin Ardından Kıymet Takdiri Yapılması	123
II. İHALENİN FESHİ TALEBİNİN REDDİ VE KABULÜ	
HÂLİNDE TAŞINMAZ ÜZERİNDEKİ YÜKLER	125
A. İhalenin Feshi Talebinin Reddi Kararı	125

B. İhaleenin Feshi Kararı	126
1. Hukukî Niteliği.....	126
2. Üçüncü Kişilerin Aynî Haklarına Etkisi	128
§4. BORÇLUYA SATIŞ YETKİSİ VERİLMESİ (İİK m. 111/a)	
HÂLİNDE YÜKLERİN DURUMU	129
I. BORÇLUYA VERİLEN YETKİ İLE YAPILAN SATIŞTA	
TAŞINMAZ ÜZERİNDEKİ YÜKLERİN TESPİTİ	129
A. Genel Olarak.....	129
B. Haciz Aşamasında Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi.....	130
C. Satış Aşamasında Yapılan Kıymet Takdirinin Ardından	
Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi	133
II. BORÇLUYA VERİLEN SATIŞ YETKİSİ İLE YAPILAN	
SATIŞIN İPTALİ	134

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEBRÎ SATIŞIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN TARAF OLDUĞU DAVALAR, MÜLKİYET HAKKI VE SONA EREN AYNÎ HAKLARI BAKIMINDAN SONUÇLARI

§5. CEBRÎ SATIŞIN AYNÎ HAKTA DEĞİŞİKLİK YAPMAYA YÖNELİK DAVALARLA İLİŞKİSİ	135
I. GENEL OLARAK.....	135
II. DERDEST DAVA SEBEBİYLE TAKİBİN	
DURDURULMASI.....	136
A. İhtiyatî Tedbir Kararının Cebri Satışa Engel Olup Olamayacağı	
Meselesi	136
B. Takipte Davanın Bekletici Sorun Yapılması	140
III. DAVA DERDESTKEN VEYA KESİN HÜKÜM ELDE	
EDİLDİKTEN SONRA TAŞINMAZIN PARAYA	
ÇEVİRİLMESİ.....	143
A. Dava Derdestken Taşınmazın Paraya Çevrilmesi	143
B. Kesin Hükümden Sonra Taşınmazın Paraya Çevrilmesi	147

§6. CEBRÎ SATIŞIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN MÜLKİYET HAKKI BAKIMINDAN SONUÇLARI.....	150
I. TAŞINMAZ PARAYA ÇEVİRİLMEDEN ÖNCE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN MÜLKİYET HAKKI.....	150
A. Üçüncü Kişiyeye Ait Taşınmazın Haczi	150
B. Taşınmazın Haczinin Ardından Borçlunun Taşınmazın Mülkiyetini Üçüncü Kişiyeye Devretmesi	154
1. Taşınmazın Haczinin Borçlunun Tasarruf Yetkisine Etkisi	154
2. Haciz Şerhinin Üçüncü Kişilerin Aynî Hakkına Etkisi.....	156
C. Üçüncü Kişinin Hacizden Sonra Tescilsiz İktisap Ettiği Mülkiyet Hakkını Taşınmazın Paraya Çevrilmesinden Önce İleri Sürmesi.....	158
D. Üçüncü Kişinin Haczin Kaldırılmasını Talep Etmesi	160
II. TAŞINMAZ PARAYA ÇEVİRİLDİKTEN SONRA ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN MÜLKİYET HAKKI	163
A. Üçüncü Kişinin Tescile Zorlama Davası Açması	163
B. Üçüncü Kişinin İhaleinin Feshini Talep Etmesi	166
C. Üçüncü Kişinin Tapu Sicilinin Düzeltilmesi Davası Açması	168
1. Cebrî Satışta İyi Niyetle Aynî Hak İktisabı.....	168
2. Kesinleşen İhaleye Rağmen Tapu Sicilinin Düzeltilmesi Davası Açılması.....	175
3. Cebrî Satışta Borçlu veya Alıcı Adına Tescilin Yolsuz Olması.....	180
a. Borçlu Adına Tescilin Yolsuz Olması.....	180
b. Alıcı Adına Tescilin Yolsuz Olması	183
D. Taşınmazın Mülkiyetini İktisap Eden Üçüncü Kişinin İhaleinin Feshi Sonrası Durumu.....	185
E. Geçici Tescil Şerhinin Üçüncü Kişilerin Mülkiyet Hakkı Bakımından Önemi	188

§7. CEBRÎ SATIŞIN SONA EREN AYNÎ HAKLAR BAKIMINDAN SONUÇLARI.....	189
I. İSTİHKAK DAVASININ KONUSUNUN İHALE BEDELİNE DÖNÜŞMESİ	189
II. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASI AÇILMASI	190
III. HAKSIZ FİİL SEBEBİYLE TAZMİNAT DAVASI AÇILMASI.....	194
A. Borçluya ve Alacaklıya Karşı Tazminat Davası Açılması	194
B. Devlete Karşı Tazminat Davası Açılması.....	195
IV. ALICIYA KARŞI TAPU SİCİLİNİN DÜZELTİLMESİ DAVASI AÇILMASI.....	196
V. İHALENİN FESHİNE BAŞVURULMASI.....	198

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İFLÂS HUKUKUNDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAKLARINI İLERİ SÜRMESİ

§8. İFLÂS MASASINA GİREN TAŞINMAZLAR ÜZERİNDE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAK İDDİALARI	203
I. İPOTEK HAKKI KONUSU TAŞINMAZLARIN İFLÂS MASASINA GİRMESİ.....	203
II. İFLÂS KARARININ BORÇLUNUN HACİZLİ TAŞINMAZLARI ÜZERİNDE HAK SAHİBİ OLAN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ.....	207
A. Üçüncü Kişinin Hak Sahibi Olduğu Taşınmazın Hacedildiği Takibin Durması ve Düşmesi.....	207
B. İcra Takibindeki İstihkak İddialarının İflâsta Etkileri	208
III. İFLÂS MASASINA GİREN TAŞINMAZLAR ÜZERİNDE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAKLARINI İLERİ SÜRMESİ	210
A. Üçüncü Kişilerin Aynî Haklarını Masaya Yazdırması.....	210
B. Üçüncü Kişilerin Mülkiyet Hakkını İleri Sürmesi.....	211
C. Üçüncü Kişilerin Sınırlı Aynî Haklarını İleri Sürmesi	214

1. Sınırlı Aynî Hakların Sıra Cetvelinde Yer Alması.....	214
2. Üçüncü Kişilerin Sıra Cetveline Muhalefet Etmesi	218
a. Şikâyet	218
b. Sıra Cetveline İtiraz Davası.....	219
3. İflâs Masasındaki Taşınmazın Pazarlık Suretiyle Satışı.....	221
a. Pazarlık Suretiyle Satışta Üçüncü Kişinin Aynî Haklarını İleri Sürmesi	221
b. Pazarlık Suretiyle Satışın İptalinin Üçüncü Kişilerin Aynî Hakları Bakımından Etkileri	222
§9. İFLÂS KARARINDAN SONRA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN TAŞINMAZ ÜZERİNDE AYNÎ HAK KAZANMASI.....	224
I. İFLÂSIN MÜFLİSİN TASARRUF YETKİSİNE ETKİSİ	224
II. İFLÂSIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAK İKTİSABINA ETKİSİ	226
A. Üçüncü Kişilerin İyi Niyetinin Önemi	226
B. Müflisin Üçüncü Kişiyle Yaptığı İşlemin Hükümsüzlüğünün İleri Sürülmesi.....	227
III. KONKORDATODA İFLÂS KARARININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN AYNÎ HAKLARINA ETKİSİ	229

BEŞİNCİ BÖLÜM

CEBRÎ SATIŞTA SINIRLI AYNÎ HAKLAR, BÜTÜNLEYİCİ PARÇA VE EKLENTİYE İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR

§10. SINIRLI AYNÎ HAKLARA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR....	233
I. ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN İPOTEK HAKKINA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR	233
A. Takip Konusu Olmayan İpotek Hakkına İlişkin Meseleler ...	233
1. İpotekle Teminat Altına Alınan Alacağın Muaccel Olma(ma)sı	233
2. Boş Derece, Malik Lehine İpotek ve Toplu İpoteğin Durumu	239
a. Boş Derecenin Durumu	239

b. Malik Lehine İpoteğin Durumu.....	244
c. Toplu İpoteğin Durumu	246
3. Alacağın Ödenmesi Hâlinde İpotek Hakkının Cebri	
Satışta Durumu	249
4. İpotekle Temin Edilmiş Kişisel Borcun Alıcıya	
İntikalinin Anlamı.....	251
5. Kanundan Doğan İpotek Haklarının Durumu	255
6. Taşınmazın Haczinin Ardından İpotek Hakkı Tesisi	257
B. İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibe İlişkin	
Meseleler.....	258
1. İcra İflâs Kanunu'nun 150/c Maddesine Göre Verilen	
Şerhin Üçüncü Kişilerin Aynı Haklarına Etkisi	258
a. İİK m. 150/c'ye Göre Şerh Verilmesi	258
b. İİK m. 150/c'ye Göre Verilen Şerhin Etkisi.....	259
2. Takip Konusu Taşınmaz Üzerindeki Yüklerin Durumu	262
a. Taşınmaz Üzerindeki İpotek Hakları.....	262
b. İpotekten Önce Kurulmuş İpotek Dışındaki Aynı	
Haklar.....	264
c. İpotekten Sonra Kurulmuş İpotek Dışındaki Aynı	
Haklar.....	265
(1) İpotekten Sonra Kurulmuş İpotek Dışındaki Aynı	
Haklarının Geçerliliği.....	265
(2) İpotekli Taşınmazın Yüklü Şekilde Açık Artırmada	
Satılması	268
(a) İsviçre Hukukunda Uygulanan Çift Çağrı	
Usûlüyle Satış (Doppelaufruf).....	268
(b) Çift Çağrı Usûlünün Türk Hukukunda	
Uygulanabilirliği.....	269
3. Mükellefiyetler Listesine Sadece İpotek Hakkı ya da	
Alacak Hakkı Bakımından İtiraz Edilmesi	271
4. Paylı Mülkiyette Payın ve Taşınmazın Tamamının İpotek	
Konusu Olması	272
5. Yolsuz Tescil Üzerine Tesis Edilen İpotek Hakkı	274
II. İRTİFAK HAKLARINA VE TAŞINMAZ YÜKÜNE İLİŞKİN	
ÖZEL DURUMLAR.....	276

A. İrtifak Hakları	276
1. Kişiyeye Bağlı-Eşyaya Bağlı İrtifak Haklarının Konusu Taşınmazların Cebrî Satışında Üçüncü Kişiler.....	276
a. Kişiyeye Bağlı İrtifak Hakları Bakımından.....	276
b. Eşyaya Bağlı İrtifak Hakları Bakımından	277
2. Malik Lehine Kurulan İrtifak Hakkı Konusu Taşınmazların Cebrî Satışında Üçüncü Kişiler.....	279
3. Tescilsiz İrtifak Haklarının Alıcıya Karşı İleri Sürülmesi	281
B. Taşınmaz Yükü Bakımından	282
1. Taşınmazın Cebrî Satışının Borca ve Üçüncü Kişinin Alacak Hakkına Etkisi	282
2. Taşınmaz Yükünün Verdiđi Tasarruf Yetkisi ile Taşınmazın Paraya Çevrilmesi	283
§11 BÜTÜNLEYİCİ PARÇA VE EKLENTİ BAKIMINDAN ÖZEL DURUMLAR	284
I. BÜTÜNLEYİCİ PARÇA	284
A. Bütünleyici Parçanın Cebrî Satışta Asıl Eşyaya Bağlılığı.....	284
B. İstisnaî Durumlar	286
1. Üst Hakkı.....	286
2. Yetişmemiş Mahsuller.....	288
3. Taşınmaz Üzerindeki Hafif Yapılar ve Muhdesat.....	290
II. EKLENTİ	292
A. Eklenti Üzerinde Hak Sahipliđi.....	292
B. Eklentinin Haczi ve Satışı.....	294
1. Eklentinin Taşınmaza Bağlılığı	294
2. İpotek Kapsamında Yer Alan Eklenti (İİK m. 83/c)	298
3. Üçüncü Kişilerin Hak Sahipliđini İleri Sürmesi.....	301
4. Taşınmazın Eklenti Niteliđine İtiraz.....	303
SONUÇ	305
KAYNAKÇA	315
DİZİN	339

KISALTMALAR

aşa.:	aşağıda
AJP:	Aktuelle Juristische Praxis
AÜHFD:	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Art.:	Artikel
AY:	Anayasa
b.:	bent
BAM:	Bölge Adliye Mahkemesi
BATİDER:	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BGB:	Bürgerliches Gesetzbuch
BISchK:	Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs
BJM:	Basler Juristische Mitteilungen
BK:	Berner Kommentar
Bkz.	Bakınız
Bs.:	Bası
BSK:	Basler Kommentar
C.:	Cilt
Çev.:	Çeviren
DEÜHFD:	Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Diss.:	Dissertation
dn.:	Dipnot
E.:	Esas

EO:	Exekutionsordnung
eBK:	818 Sayılı Borçlar Kanunu
K.:	Karar
KUKO:	Kurzkomentar
HD.:	Hukuk Dairesi
HGK:	Hukuk Genel Kurulu
İBD:	İstanbul Barosu Dergisi
İBK:	İçtihatı Birleştirme Kararı
İİK:	İcra ve İflâs Kanunu
İKÜHFD:	İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
inc.:	İnceleyiniz
İÜHFM:	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
Karş.	Karşılaştırınız
m.:	Madde
MK:	743 sayılı Türk Kanunu Medenîsi
MİHDER:	Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi
MÜHF-HAD:	Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
Nr. :	Kenar Numarası
OFK:	Orell Fusli Kommentar
r.g.:	Resmi Gazete
SK:	Schulthess Kommentar
s.:	sayfa
S. :	Sayı
SchKG:	Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs

SJZ:	Schweizerische Juristen Zeitung
T.:	Tarih
TAAD:	Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBB:	Türkiye Barolar Birliği
TBK:	Türk Borçlar Kanunu
TMK:	Türk Medeni Kanunu
VZG:	Verordnung des Bundesgerichts über die Zwangsverwertung von Grundstücken
Yarg.:	Yargıtay
yuk.:	yukarıda
YÜHFD:	Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
ZBGR:	Schweizerische Zeitschrift für Beurkundungs- und Grundbuchrecht
ZGB:	Zivilgesetzbuch
ZPO:	Zivilprozessordnung
ZSR:	Zeitschrift für Schweizerisches Recht
ZVG:	Gesetz über die Zwangsversteigerung und die Zwangsverwaltung

GİRİŞ

Cebrî icrada alacaklının tatmin edilmesi, borçlunun mal varlığının paraya çevrilmesi yoluyla sağlanır. Borçlunun mal varlığında yer alan taşınmazlar, cebrî icranın konusunu oluşturduklarında, üçüncü kişilerin bu taşınmazlar üzerinde hak iddiasında bulunmaları söz konusu olabilir. Hacedilen taşınmazlar üzerinde üçüncü kişiler, hacizde istihkak usûlüne göre aynî hak iddiasında bulunabilir. Bu konu İİK m. 96-99 hükümlerinde düzenlenmiştir. Cebrî satışta aynî hakların ileri sürülmesi, mülkiyet hakkı ve sınırlı aynî haklar bakımından ayrı ayrı ele alınır. Mülkiyet hakkından farklı olarak sınırlı aynî haklar, taşınmaz üzerindeki yükler olarak kabul edilir. Bu yüklerin, alıcıya intikal mi edeceği yoksa sona mı ereceği ile bağlantılı hukukî sorunların çözümü mükellefiyetler listesi temelinde aranır. Diğer taraftan mülkiyet hakkı, mükellefiyetler listesinde yer almaz, hacizde istihkakın konusunu oluşturur. Bunun yanı sıra sicil dışı iktisap hâlleriyle hacizli taşınmazın iktisap edilmesi, üçüncü kişilerin mülkiyet hakkını ileri sürmesi olarak değerlendirilir.

Taşınmazların cebrî satışında üçüncü kişilerin aynî haklarını ileri sürmesi, satışı zorlaştıran ve pek çok hukukî sonuca yol açan bir durumdur. Bunun bir sebebi, konuların, eşya hukuku ve icra iflâs hukukunun kesişim noktasında yer almasıdır¹. Dolayısıyla hem eşya hukuku hem de icra iflâs hukuku bakış açısıyla sorunların tespiti ve çözümü gerekir. Bu çözüm arayışı, üçüncü kişilerin bir tarafta, alacaklı ve borçlunun diğer tarafta bulunduğu bir alanda yapılır. Çalışmamızda alıcı, borçlu ve üçüncü kişi arasındaki menfaatler dengesi gözetilerek değerlendirilmeler yapılması amaçlanmıştır.

Konunun geniş bir alanı etkilemesi, meselelerin bölümler, paragraflar ve başlıklar kapsamında bir araya getirilmesini güçleştirse de, beş

---

¹ Deillon-Schegg, s. 120.

bölüm kapsamında çalışma hazırlanmıştır. Birinci bölümde taşınmaz kavramına, taşınmaz üzerinde üçüncü kişilerin aynî hak kazanımına, aynî hakların özelliklerine ve taşınmazların cebrî satışına ilişkin genel bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde taşınmazların açık artırma ve borçluya satış yetkisi verilerek paraya çevrilmesinde, taşınmaz üzerindeki yüklerin durumu üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde cebrî satışın üçüncü kişilerin taraf olduğu davalara etkisinden bahsedilmiş; cebrî satıştan önce ve sonra üçüncü kişilerin mülkiyet hakkıyla ilgili meseleler tartışılmıştır. Cebrî satışın sona eren aynî haklar bakımından sonuçları (*üçüncü kişilerin imkânları*) da bu bölümde ele alınmıştır. Dördüncü bölümde iflâs hukukunda üçüncü kişilerin aynî haklarını ileri sürmesi incelenmiş; iflâs masasına üçüncü kişilerin aynî hak iddiası bulunan taşınmazların girmesi, üçüncü kişilerin haklarını ileri sürmesi ve iflâsın müflisin tasarruf yetkisine etkisi üzerine üçüncü kişilerin durumu ortaya konulmuştur. Cebrî satış konusu taşınmaz üzerinde üçüncü kişilerin ipotek hakkının durumu, alacağın muaccel olmasına göre ipotek hakkının alıcıya intikali ya da ihale bedelinden alacağın ödenmesi, ipotekten önce ve sonra kurulmuş sınırlı aynî hakların durumu beşinci bölümde açıklanmıştır. Bu bölümde irtifak haklarına ve taşınmaz yüküne ilişkin özel durumların ardından, bütünleyici parça ile eklentilere ilişkin meseleler de tartışılmıştır.